

SAŽETAK PRESUDE

ILGAR MAMMADOV PROTIV AZERBAJDŽANA (BR.2) OD 16. STUDENOG 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 919/15

Povreda prava na pošteno suđenje zbog nedostane i pogrešne ocjene dokaza u kaznenom postupku

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva je azerbajdžanski državljanin, poznat po kritikama vlade. Najavio je svoju kandidaturu na predsjedničkim izborima 2013. godine, ali je u međuvremenu uhićen i pritvoren nakon prosvjeda u gradu Ismailiju dana 24. siječnja 2013. godine, te je optužen za organiziranje javnih nereda i žestok otpor policiji na koju su prosvjednici bacali kamenje. Podnositelj zahtjeva osuđen je na sedmogodišnju zatvorsku kaznu. Osuđujuću presudu sudovi su utemeljili na izjavama svjedoka optužbe (uglavnom policijskih službenika koji su svjedočili da su vidjeli podnositelja kako organizira i potiče prosvjednike u napadu na policiju), dopisima koje su sastavile snage javnog reda i mira, video snimkama i televizijskim izvještajima. Uz to, pozvali su se i na podnositeljeve blogove i objave na društvenim mrežama te na transkript njegovog radijskog intervjua. Svjedoke koji su svjedočili u korist obrane sud je ocijenio nevjerodostojnima jer su osobno poznavali podnositelja. Tijekom čitavog postupka podnositelj zahtjeva je prigovarao manjkavom i pogrešnom tumačenju dokaza, ali su njegovi prigovori odbijeni.

PRIGOVORI

Podnositelj je tvrdio da je došlo do povrede članka 6. Konvencije (pravo na pošteno suđenje) i članka 13. Konvencije (pravo na učinkovito pravno sredstvo).

Podnositelju je ovo drugi zahtjev Sudu. Povodom prvog zahtjeva Sud je donio presudu u kojoj je utvrdio da je podnositelj zahtjeva uhićen i pritvoren bez dokaza o postojanju osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret, te da je prava svrha njegovog pritvaranja ušutkivanje i kažnjavanje zbog kritika upućenih vladi. Ova presuda, posebno u pogledu puštanja podnositelja na slobodu, još uvijek nije izvršena.

OCJENA SUDA

Sud je utvrdio da postoje ozbiljni nedostaci glede načina na koji su domaći sudovi ocjenjivali dokaze, kao i glede načina na koji su odbijali podnositeljeve prigovore na dokazna sredstva. Sud je stoga pažljivo razmotrio različite kategorije dokaza, te je zaključio kako su domaći sudovi arbitrarno i bez odgovarajućeg obrazloženja prihvatili pojedine dokaze protiv podnositelja.

Domaći sudovi nisu se uopće osvrnuli na prigovore obrane, koji su bili potkrijepljeni odgovarajućim dokazima, kojima je obrana osporavala vjerodostojnost iskaza policijskih službenika. Obrana je tvrdila da su neki od policijskih službenika prvi put ispitani pet mjeseci nakon izbijanja nereda, da nisu sačinili izvješća o intervenciji na neredima, niti dostavili

medicinsku dokumentaciju o navodnim ozljedama. Domaći sudovi nisu pridali nikakvu važnost činjenici da je jedan od policijskih službenika naknadno povukao svoju izjavu, jer je istu potpisao bez da ju je pročitao, niti su u svjetlu te činjenice ocijenili vjerodostojnost izjava drugih službenika. Niti u jednom trenutku sudovi nisu razmatrali jesu li policijski službenici možda bili prisiljeni dati takve izjave.

No, dokumenti koje je Sud imao na raspolaganju ukazuju na to da dva policijska službenika, na čijim se izjavama temeljila podnositeljeva osuda, uopće nisu vidjela podnositelja na mjestu događaja: jedan je bio u svom uredu u vrijeme kada je podnositelj došao u Ismaili, a drugi je bio hospitaliziran zbog ozljeda koje je zadobio prije nego što je podnositelj stigao u Ismaili. Nadalje, domaći sudovi su prihvatili izjave nekih svjedoka kao vjerodostojne dokaze i na temelju njih osudili podnositelja, iako je obrana dostavila dokumente koji pokazuju da su neki od njih lagali. Uz to, neki od svjedoka uopće nisu spominjali podnositelja u svojim dokazima. S druge strane, sudovi uopće nisu uzeli u obzir iskaze svjedoka obrane jer su navodno poznavali podnositelja. Međutim, nisu obrazložili na temelju čega su donijeli zaključak o njihovom poznanstvu i o tome da bi poznanstvo s podnositeljem utjecalo na istinitost njihovih iskaza.

U pogledu službenih dopisa različitih tijela koji su korišteni kao dokazi protiv podnositelja, Sud je utvrdio da su tvrdnje koje su u njima iznesene kratke i neodređene, te nisu potkrijepljene nikakvim materijalnim dokazima (zapisnicima o istražnim radnjama, video materijalom, izvješćima), te da podnositelju zahtjeva nije bilo dopušteno ispitati autore tih dokumenta tijekom kaznenog postupka.

Sud je također pregledao podnositeljeve objave na blogovima i društvenim mrežama, kao i transkript radijskog intervjua s podnositeljem, te za razliku od domaćih sudova, nije utvrdio da dokazuju planiranje javnih nereda, poticanje na nasilje. Stoga je korištenje ovih izjava za podnositeljevu osudu bilo u cijelosti arbitrarno.

Isti zaključak Sud je donio i u pogledu korištenja medijskih zapisa o neredima, jer je u njima prikazana samo opća situacija napetosti, dok se nijedan od zapisa korištenih za osudu podnositelja zahtjeva ne odnosi na neki konkretan događaj nakon što je podnositelj zahtjeva došao u grad.

U pogledu snimki koje su zabilježile kamere postavljena na javnim mjestima, Sud je primijetio kako su i tužiteljstvo i sudovi iskonstruirali hipotezu prema kojoj je video snimka na kojoj se vide sukobi prosvjednika s policijom snimljena u poslijepodnevnim satima nakon što je podnositelj stigao u grad, dok se iz drugih snimki, koje su sudovi zanemarili, vidi da je snimka nastala ranije u jutarnjim satima. Domaći sudovi nisu odgovorili na prigovore obrane u tom pogledu.

Zaključno, dokazi na kojima se temeljila podnositeljeva osuda bili su nedostatno i pogrešno ocijenjeni, dok dokazi koji su mu išli u prilog nisu prihvaćeni bez ikakvog ili s manjkavim obrazloženjem. Promatrajući kazneni postupak protiv podnositelja u cjelini, može se ocijeniti kako nije bio u skladu s jamstvima iz članka 6. Konvencije.

PRAVEDNA NAKNADA

10.000 eura na ime nematerijalne štete

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.